

VAISTAI NUO MIKROSKOPINIŲ GRYBŲ. II DALIS. VAISTINĖS MEDŽIAGOS IR PREPARATAI NUO GRYBŲ. LITERATŪROS APŽVALGA

Algimantas Matusevičius, Marija Ivaškienė, Vytautas Špakauskas, Gintaras Daunoras
Neužkrečiamųjų ligų katedra, Lietuvos veterinarijos akademija, Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas;
tel.(8~37) 36 30 41; el. paštas: amatusevicius@lva.lt

Santrauka. Mikroskopinių grybų sukeltų ligų daugėja visame pasaulyje. Sparčiai didėjantis susirgimų skaičius skatina kurti naujus vaistus ir jų formas. Ilgą laiką grybų sukeltoms ligoms gydyti buvo tik keletas vaistų – amfotericinas B, flucitozinas, grizeofulvinas ir keletas azolų (ketokonazolas, enilkonazolas). Nustačius grybo ląstelės struktūrą, jos atskirų komponentų funkcijas ir jautrias vietas vaistinėms medžiagoms, atsirado galimybė kryptingai vaistinių medžiagų nuo grybų sintezei. Per pastaruosius dešimtmečius suintensyvėjo naujų vaistų formų kūrimas, plečiamas vaistų spektras chemiškai modifikuojant esamas vaistines medžiagas, ieškoma naujų grybo ląstelėje veikimo taikinių. Atliekant tyrimus minėtomis kryptimis, sukurta daug naujų perspektyvių vaistinių medžiagų, kurios gerai veikia įvairius grybo ląstelės struktūrinius elementus. Tas leido žymiai išplėsti vaistų asortimentą, padidinti jų gydomąjį poveikį ir sumažinti toksiškumą gyvūnui. Šiuo metu žinoma daugiau kaip šimtas vaistinių medžiagų, kurios naikina grybus arba stabdo jų vystimąsi. Europos Sąjungos šalyse veterinarinių preparatų rinka nuolat kinta, pasipildo naujais produktais. Šiuolaikinius preparatus būtina gerai pažinti, nes jie labai aktyvūs ir neteisingai juos duodant gyvūnui galima pakenkti. Ankstesnėje apžvalgoje aprašėme mikroskopinio grybo ląstelės struktūrą, funkciją ir vaistų nuo grybų veikimo taikinius (Matusevičius ir kt., 2008). Šioje apžvalgoje aptariami šiuo metu klinikinėje praktikoje naudojami vaistai nuo grybų, jų veikimo mechanizmas, veikimo spektras, efektyvumas, vartojimo indikacijos, toksiškumas, taip pat pristatytos naujos perspektyvios cheminės medžiagos, kurios bus naudojamos ateityje.

Raktažodžiai: vaistai nuo grybų, veterinarinių mikozių gydymas.